

Мавріна О. С.

ORCID: 0000-0001-5812-2164

*кандидат історичних наук, старший науковий співробітник,
учений секретар*

Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського

Національної академії наук України

м. Київ, Україна

СПРАВИ ПРО ЗАСТАВУ ЗЕМЛІ КРИМСЬКИМ РОДОМ БАЛАТУКОВИХ З ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ключові слова: Крим, Таврійська губернія, рід Балатукових, Державний архів Одеської області.

У 305 фондів (фонд Бессарабсько-Таврійського земельного банку) Державного архіву Одеської області містяться документи, що проливають світло на сімейну історію, економічне життя та господарську діяльність відомого кримського роду мурз Балатукових. Матеріали не численні, але досить інформативні.

Це три справи щодо отримання позики під заставу землі і маєтків у Таврійській губернії в кінці XIX століття. Всі три справи датовані 1898 роком, тобто відкриті за датою подання заяви про отримання позики. Дві з них стосуються застави відставним ротмістром Алі беєм Балатуковим землі й маєтку в селі Тюп-Джанкой (Тюп-Янкой) Перекопського повіту, одна справа – щодо застави частини дачі села Біюк і Кучук Таганаш Перекопського повіту Таврійської губернії.

Справи щодо надання позики, як правило, мають у своєму описі чітко визначений тип документів, які необхідні для отримання позики: опис землі і маєтку, “сказки” про межування, плани (загальний, а також тієї частини, що віддається в заставу), їхня оціночна вартість, документи, що підтверджують право власності: розподільчі акти при отриманні спадку, купчі грамоти, що мають більш раннє датування, окладні листи, у яких відображена вся земельна та інша власність; сплачені податки і податкова заборгованість.

Таким чином, документи, представленні в справах про позику Алі бея Балатукова, містять досить широкий спектр інформації з сімейної історії роду Балатукових, а також дають змогу проаналізувати процеси, що відбувались в економічному і соціальному житті в середовищі нащадків служилої знаті Криму протягом XIX століття.

Література:

1. Державний архів Одеської області (ДАОО) Ф. 305, оп. 1, спр. 1236. О выдаче ссуды под залог имени Перекопского уезда Таврической губернии при деревне Тюп-Джанкой (она же Тюп-Янкой) ротмистру Али Бюю Балатукову, крестьянам Якову Давидко, Лукьяну и Никите Полищукам, Стратону Собко, Евтихию Величко и др. (1-й том) (1898) (09.01.1898 – 28.11.1915).
2. ДАОО. Ф. 305, оп. 1, спр. 1237. О выдаче ссуды под залог имени при деревне Тюп-Джанкой Таврической губернии: Балатукову, Давидко, Полищукам, Собко, Величко и др. (2-й том) (1898).
3. ДАОО. Ф. 305, оп. 1, спр. 1238. О выдаче ссуды под залог имени части дачи деревни Биюк и Кучук Таврической губернии: Балатукову, Миллеру, Бургеру, Ульмеру и др. (1898).
4. Бессараб О. В., Мавріна О. С. (2023). Документи бейських родів Криму сер. ХІХ – початку ХХ ст. у фондах земельних банків Державного архіву Одеської області // Східний світ. № 4 (121). С. 59–70.

УДК 94(477:75)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-414-9-49>

Сейтяг'яєв Н. С.

ORCID: 0000-0002-5221-4284

кандидат філологічних наук,

науковий співробітник відділу Близького та Середнього Сходу

Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського

Національної академії наук України

м. Київ, Україна

СПИСОК “ІСТОРІЇ ЧЕЛЕБІ АКАЯ” З ФОНДІВ БІБЛІОТЕКИ ТУРЕЦЬКОЇ ІСТОРИЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ

Ключові слова: Челебі Акай-ефенді, історія, рукопис, новий список, зміст, особливості.

“Історії Челебі Акая” з фондів бібліотеки Турецької історичної асоціації – це ще один список твору кримськотатарського автора ХVІІІ ст., мударріса Абдурахмана-ефенді на прізвисько Челебі Акай-ефенді з тахаллусом Хурремі, сина мударріса, шейха суфійського ордену Хальветі Мухаммеда Ефенді на прізвисько Каракаш. Останнім